

тання переваг нового розподілу праці.

Список літературних джерел

1. Гранберг А. Основы региональной экономики. Учебн. пособие. – М., 2004. – 495 с.
2. Бурак П. И. Инфраструктура межрегионального экономического сотрудничества и императивы инновационного развития. Монография. / Бурак П.И. – М.: Экономика, 2009. – 367 с.
3. Данилишин Б. М. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки: Монографія / Б. М. Данилишин, В. В. Ковтун, А. В. Степаненко. – К.: Лекс Дім, 2004. – 552 с.
4. Семенов В. Ф. Міжрегіональні диспропорції та регіональне зростання. Монографія.// За ред. В. Ф. Семенова. – Одеса: Атлант, 2011. – 150 с.

Семцов В. М., к.е.н., доцент
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного
університету, м. Вінниця

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ТА ПРОЦЕСИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Економічний потенціал держави та процеси децентралізації значною мірою залежать від інституційного середовища. Ідентифікація інститутів створює умови для визначення рівня адаптивного пристосування агентів ринку на тій, чи іншій території. Очевидно, що інститути здатні як сприяти

зменшенню та / або ліквідації негативних наслідків, викликаних функціонуванням агентів ринку, так і загострювати соціально-економічну ситуацію. Важливим є і те, що вони можуть створювати необхідні умови для планування заходів щодо забезпечення оптимальної децентралізації.

Нині можна стверджувати, що недооцінка зловживань з боку місцевої влади є вкрай небезпечним явищем, що здатне погіршити стан економіки. Переконані, що непотрібно надмірно перевищувати потенції місцевого самоврядування. Оскільки, оцінюючи стан місцевого самоврядування в Україні, стає зрозуміло, що без створення додаткових механізмів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, реформування цих органів може спричинити негативні наслідки на економіку, при чому як на місцевому, так і на державному рівні.

Варто відзначити, що суперечливий характер децентралізації влади обумовлений відсутністю справедливості в системі розподілу фінансових ресурсів, оскільки процеси усупільнення не дають можливості врахувати участі кожної громади в процесах виконання бюджету. Тому фінансова децентралізація, що відбувається в Україні, на жаль, не формує значною мірою сприятливого підприємницького середовища на території громад. Аналіз організаційно-управлінського механізму щодо фінансової децентралізації дозволяє стверджувати наступне: переважна більшість заходів фінансової децентралізації є лише формальною, а влада центрального рівня, подібно фокуснику, з одного боку ніби і дає можливості для отримання додаткових ресурсів, а з іншої сторони – їх відбирає.

Важливо відзначити, що більша частина сільських територій стає, по суті, місцем проживання місцевих мешканців, тоді як питання щодо забезпечення працею та навчанням відходять на другорядний план. Відсутність оптимальної організації виробництва, в умовах об'єктивно обмежених земельних ресурсів, а також неспостережувані процеси децентралізації створюють серйозні загрози стійкому розвитку сільських територій. За таких умов проблеми функціонування підприємств повинні знаходитися у полі зору та практичної діяльності органів влади, у т. ч. органів місцевого самоврядування. Очевидно, що статистичні показники не створюють умов для всебічної оцінки соціально-економічного стану ані сільських територій, ані підприємств.

Емпіричний аналіз свідчить, що у фінансовій децентралізації допущені не технічні, а серйозні системні помилки. Нестійкість бюджетної децентралізації обумовлена, на нашу думку, тим, що влада здійснила банальний перерозподіл фінансових ресурсів, тоді як мотивація для сільських громад і бізнесу на цих територіях суттєво не зросла. Отож, більшість аспектів децентралізації на рівні пересічної сільської громади не мають логіки, що може бути узгоджена із фундаментальними суспільними очікуваннями.

В результаті децентралізації виникає потенційна загроза захоплення регулятора з метою підтримки (та /або лобювання) інтересів окремих регіональних представників влади. Необхідно відзначити, що сучасна система регулювання економіки в умовах децентралізації значною мірою сприяє доступу бізнесу до специфічних активів (т. з. «політика фаворитизму»). У цьому зв'язку зростає роль досліджень щодо

визначення основних інституційних факторів розвитку місцевого самоврядування та проведення децентралізації влади в Україні.

Сучасні суб'єкти господарювання все частіше використовують у своїй діяльності складні диверсифіковані схеми ухилення від сплати податків та зборів. Органи місцевого самоврядування, за умов сучасної лібералізації законодавства, фактично безсилі протистояти агентам ринку, які використовуючи деконструктивну модель поведінки проводять неспостережувані економічні операції.

Тому, лише комплексний підхід у дослідженнях впливу інститутів на процеси децентралізації, а також врахування їх складних та суперечних особливостей еволюції, здатні визначити ефективні шляхи соціально-економічного розвитку держави. В іншому випадку, ми матимемо систематичні економічні дисфункції [1-2], що неминуче сприятиме наростанню соціальної напруги, і як наслідок, посиленню деформацій ринкової моделі економіки в Україні.

Список літературних джерел

1. Тамбовцев В. Л. Теории государственного регулирования экономики: учеб. пособие / В. Л. Тамбовцев. – М.: Инфра-М, 2009. – 158 с. (Учебники экономического факультета МГУ им. М. В. Ломоносова).

2. Семцов В. М. Модель фінансової децентралізації на сільських територіях України / О. В. Мороз, В. М. Семцов, Г. С. Кукель // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 8 (182). – С. 291 – 301.